

ביבליותרפיה עם ילדים ונוער: סקר ביבליומטרי 1970 – 1997 / בעל שם-טאוב
בתיא

תקציר :

עבודה זו הינה מחקר ביבליומטרי שאוכלוסייתו מאמרים ופרקים בתחום הביבליותרפיה עם ילדים ונוער. הביבליותרפיה הינה עזרה וסיוע נפשי באמצעות הספרות. מדובר בסיוע להתפתחות האדם בהתאם לצרכים הסתגולתיים ואישיותיים בנוסף לסיוע בבעיות קליניות. במקרה של ילדים ונוער הספרים מהווים אמצעי העשרה בפיתוח האינטלקט והרגשות מצד אחד ומקור שעשוע וסקרנות מצד שני. הביבליומטריקה עוסקת בניתוח כמותי של ספרות ובתאור מאפייניה. מחקר זה נועד לתאר ולעמוד על מאפייניה של הביבליותרפיה עם ילדים ונוער בשנים 1970-1997. השאלות שנבדקו הן מהם השימושים השונים של הביבליותרפיה לילדים ונוער, מהם התחומים עליהם מתבססים כותבי המאמרים, מהם סוגי הפרסומים בהם משתמשים המצטטים במאמרי המקור, באילו ארצות מתפרסמים המאמרים ובאילו שפות. כמו כן נבדקו שינויים ומגמות גידול לאורך זמן מבחינת הנושאים הנחקרים, סוגי הפרסום, השפות וארצות הפרסום. אוכלוסיית המחקר כוללת 180 מאמרים + 40 פרקים שהתפרסמו ברחבי העולם בין השנים 1990-1997. המאמרים והפרקים אותרו בעזרת מאגרי מידע שונים ונאספו מהארץ ומחו"ל באמצעות מחלקת השאלה בינספרייטית באוניברסיטת בר-אילן. שיטת המחקר: לגבי כל פריט נעשה נתוח תוכן ונתוח האזכורים המופיעים בסוף המאמר/ הפרק באמצעות שאלון שנבנה עבור המחקר. הנתונים קודדו ועובדו בתוכנה סטטיסטית בשם **Jamp**.

ממצאים עיקריים :

שנות הציטוט העיקריות הן אמצע שנות ה-80. בשנות ה-90 קיימת מגמת ירידה משמעותית הן במאמרי המקור והן בדפוסי הציטוט. ארה"ב היא המדינה העיקרית בה מתפרסם רוב כמעט מוחלט של החומר, והשפה העיקרית היא אנגלית. מדינות נוספות המשותפות לכל התקופות שנבדקו הוא בריטניה וקנדה. ספרים נבדקו בארה"ב בלבד, והשפה העיקרית היא אנגלית. בחלק מדפוסי הציטוט הופיעה גם השפה הגרמנית. בבריטניה מתפרסם חומר רב יותר מהחומר שנכתב בה, לעומת ארה"ב בה נכתב חומר רב יותר מזה המתפרסם בה. מספר המחברים העיקרי הוא בין מחבר אחד לשני מחברים. עיקר הצורות שהופיעו בדפוסי הציטוט הופיעו בספרים וקבצי ספרים. כתבי עת הופיעו בשכיחות נמוכה יותר. נמצאו צורות נוספות כמו דיסרטציות ותזות אולם צורות אלו בשכיחות נמוכה לאורך כל היחידות שנבדקו. נמצאו נושאים רבים בהם מסייעת הביבליותרפיה הן לילדים והן למתבגרים: בעיות בלמידה, התמודדות עם רגשות כמו כעסים, פחדים והתמודדות עם ארועים קשים יותר במהלך החיים כמו גירושין של הורים, התעללות בעיות זהות, התאבדויות וכו'.

מס' מיון בספריה :

615.8516 בעל.בי תשנ"ט

מס' מערכת בספריה :

433900